

Jöjjetek

Herrn FALLER Béla
Innsbruck, Inngarage

Az utolsó menedék

(—rész) Amikor Titus római császár leromboltatta Jeruzsálemet, kardéle hányatta azokat, akik nem akartak behódolni, s rab-szijra füzette az embervásárra még alkalmasokat, mindenki azt mondta, hogy Jeruzsálem nincs többé, a zsidó nép elpusztult. Amde a főpapok kikötötték a még füstölgő romok alól a papiruszkerceket s a rongyosszélű írásokat meglobogtatva így kiáltottak: „... nincs veszve semmi, mert megmaradt a nyelv és a nyelvében élni fog a nemzet...” Es évek, évtizedek mulhattak el, a babyloni sötét vizek partján vagy másutt, ahol a szenvedők, elűzöttek éltek, felhangzott a szörnyű átok, mint monoton esőcsöppek szakadatlan kopogása, hogy végül áradattá nőjön és zugjon, magával ragadva a tehetetleneket, a kétségekedőket, a közömbösöket. Atkozták önmagukat a zsidók, ha valaha elfelejtik Jeruzsálemet, ha valaha megtagadják nyelvüket és az átok imává nemesedett ajkukon, mert a hit tüze izzott benne. Es így lön, hogy a majdnem kétezer éves hányódás után is van Jeruzsálem és az égettszélű papiruszkercesek nyomán van nyelv, amely megtartja a nemzetet...

Ebben a szobában, hol rovom ezeket a sorokat, kicsiny magyaroknak vetettek ágyat s az épület homlokzatán, amikor beléptem, ez a felirat sugárzott, nemzeti színekben: Magyar Kollégium. Valamilyik másik szobában valaki ezerévesnél is régebbi magyar dallamokat próbálgat egy tilinkón. Szent Lászlóról neveztek el egy szobát, Adyról egy másikat s még lehetne folytatni sokáig. Talán elsősorban arról is kellene írni: hogyan öntenek itt nap-nap után gyermekekbe magyar öntudatot s hogyan tanítgatják azt, aki már elfelejtette a drága anyanyelv szavát.

Magyar protestantizmus — világprotestantizmus

Politikai protestantizmusból evangéliumi kereszténység — Történeti magyar protestantizmus és az ökuménikus kereszténység kialakítása

Evszázadok óta vallási kisebbségben, azaz belső emigrációban élő magyar protestánsok egy töredéke, új történelmi helyzetbe, azaz külső emigrációba került. Ebben az új helyzetben meg kell keresnie azt a szellemi tartalmat és egyházi keretet, amelyen belül megoldódik a hontalanság egyházi feladata.

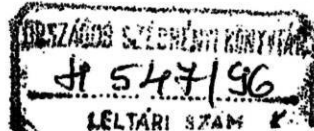
Az a magyar szemlélő, aki az emigráns protestantizmus életformáit figyelemmel kíséri, máris mély átalakulásról adhat számot. Így igen jellemzően hontalan protestantizmusunk a hagyományos politikai kereszténység helyébe egy befelé forduló evangéliumi kereszténységnek alapjait veti meg. Talán a sok elszenvedett emberi csapás és világi csalódás, talán az egyházi keretnek az állami gyámkodás alól való elkülönülése hozza ezt a fejlődést magával. Csodálatos módon sorra alakulnak a hontalan magyarok között a kis evangéliumi munkaközösségek, amelyek tagjai az evangéliumi mélységekben megmerülve mind jobban sürgetik a magyar emigráns protestantizmus korszerű megfogalmazását és e megreformált lelkek társulását. Ez a fejlődési irány mind örök emberi, mind nemzeti sikon örvendetes, mert aligha kell túl nagy egyházbölcseleti és történeti ismerettel rendelkezünk ahhoz, hogy megfogalmazzuk időtálló igazságként: aki ragaszkodik hitéhez, annak egyházi keretéhez, az ugyanolyan mértékben örzi népességét is. Ennek az igazságunknak történeti előzménye az a válság, hogy ott, ahol új vallás szü-

letik, ott nyomban új kultúra is fogamzik, vagyis a nemzeti műveltségek alapja mindig vallásá.

Az emigráns magyar protestantizmussal párhuzamosan hazai kereszténységünk életében is mélyreható változás zajlik le. Ennek érthetőbbé tételéért történeti párhuzamként vissza kell tekintenünk a hódoltság korára. Akkor a török gyarmatosítók a magyar kálvinizmussal szemben inkább közömbösen viselkedtek, mint támadóan. Ennek egyszerű magyarázata, hogy a birtokon belül lévő katolikumot, mint államvallást fogták fel és éppen azért azzal fordultak szembe. Hódoltsági kálvinizmusunk tehát, mivel birtokon kívül volt, nem kerülhetett oly mértékben szembe az ozmán vallási hódításával, sőt a hódítók diávide et impera politikájában kedvező helyzetben tarthatta magát.

Történeti protestantizmusunk későbbi fejlődése során, s mint kisebbségi vallás, sok politikai elemmel itatódott át, sőt a magyarság egy jelentős részének egyenesen politikai világnézetévé vált. S amilyen mértékben több és több világi elem halmozódott benne föl ezek az elemek lassan háttérbe szorították csak vallási lényegét; ebből adódóan belső válságba jutott. Hogy mennyire nem szerencsés a politikai kereszténység éppen napjaink eseményei a bizonyosságok arról. Ennek a nem mindig pozitív kereszténységnek visszahatásaként született meg hazai protestantizmusunk evangéliumi elmélyülése és tulajdonképpen most finomul a magyar kálvinizmus evangéliumi vallássá. Ez az igen mélyen és

(Folytatás 2. oldalán)

(A vezércikk folytatása.)

Igen, az idegenségben itt is, ott is kikotortuk a szent papirustekerceseket, megmentettük, ami a legdrágább kincsünk. Jaj volna nekünk, ha nyelvünknek is el kellett volna hamvadnia a nagy világegésben, ha nem lobbannának egymásután tüzek a bujdosásban. Ha nem állhatnók körül a tüzeket s nem érezhetnők, hogy lángnyelvei pirosra festik orcáinkat, bizony jaj volna nekünk.

Reményik azt írta, hogy „a nyelv ma szent kehely és katakomba“. Egy kisebbségi sors lidérces fojtogatásai közepette rőtta papírra Erdély károgó varjuja ezeket a sorokat. Igen, szent kehely ma is, a bujdosásban, amelyből hitet, lelki felfrissülést, életet lehet kapni és egyben katakomba, az utolsó

hely, ahová még vissza lehet vonulni, ahol még hitünket meg lehet tartani. A belső vár, ahová csak hősök vonulhatnak vissza. Itt el is lehet bukni, bizánci módra, visszavonhatatlanul és örökre, de ha hős férfiak és asszonyok állnak a rombadölt várfokon, az egi népnek meg kell érnie a napot, amikor a véz elvonul...

„Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek...“ Nem lehet tudni, hogy mit hordoz méhében az 1950-edik esztendő. Ki tudná a titkok titkát megfejteni? Csak egy a bizonyos. Nekünk ki kell állni a legbelső vár fokára s vállalnunk kell mindent, ami elvesztéssel fenyeget. Alljunk oda a fellobbanó magyar tüzek mellé.

A nyelv ma szent kehely és katakomba. . . .

(„Magyar protestantizmus“ folytatása)

csendben végbemenő fejlődés még kevesek előtt vált bizonyossággá, de végül is a politikai protestantizmuson győzedelmeskedik az evangéliumi keresztyénség.

E fejlődésben lévő hazai protestantizmusunk — a hódoltsági időhöz hasonlóan még mindig mint kisebbségi és birtokon kívüli vallásegység — kezdetben szintén nem kerülhetett végzetes mértékben szembe a keleti hódítóval. Ha azonban a fentebb elemzett fejlődésen, hogy t. i. a világi csábitásnak magát oda nem adva, a földi előnyöket elutasítva az evangéliumi magatartást vállalja, keresztyül nem megy, a hódoltsági példa szerinti divide et impera politikájának válhatott volna eszközévé. A fenti fejlődést felismerve keresztyéni szorongásunkból kikelve megnyugvással szögezhetjük le, hogy amiképpen nincsenek magyar bűnök, csak bűnös magyarok, éppen úgy keresztyén bűnökről sem szólhatunk, csak válságba jutott, tévedő keresztyénekről.

Vizsgálódásunk harmadik sikján a világ protestantizmusa felől is történeti érdekű fejlődést jegyezhetünk ide. A világ protestantizmusa történetének legutóbbi néhány évtizede ugyancsak egységszerű folyamatot mutat. Az évszázadok óta partikularizmusban, azaz nemzeti-vallási elszigetelődésben élt protestáns keresztyénség feladta ezt az atomizált helyzetét és megindult nagyobb egység kiformálása felé. Ez a lelki-szellemi igényesség jelentkezett az ökümenikus gondolatban és az annak

gyakorlati megvalósítását célzó ökümenikus mozgalomban. Ennek során a protestantizmus, a maga törvényyszerűségének megfelelően, a lelkiismereti szabadság és vallási demokráciák önelvűségéhez hiven, — nem úgy mint Róma, amely a maga világegyházát piramishoz hasonlóan építette ki és egyetlen földi fő alá helyezte a mindenséget —, az egyes egyházak önkéntes, egymás mellé való rendeződését valósította meg.

A világ protestáns országai ugyancsak az örök reformáció je gyében igyekeznek az emberiség társadalmi és politikai kérdéseit is művelni. Így éppen a protestáns többségű államok által megteremtett kapitalizmus ütötte társadalmi sebeket is ők igyekeznek az evangélium jegyeiben gyógyítani, akkor amidőn a társadalmi kísérletezés esetlegességeit is vállalják. De ugyanúgy azt is meg kell állapítanunk, hogy abban a hatalmas világfeszültségben, amely Kelet és Nyugat között az emberiség vallságát úgy kimélyítette, éppen a protestáns többségű államok hozták meg naponként a legnagyobb szellemi és anyagi áldozatokat. Mert maga az angolszász országok keresztyénsége az, amely elsőnek állt a tagadással szembe és vállalta az emberiség történetében a legkockázatosabb helytállást, midőn az egész földkerekséget igyekszik védelmébe venni a gonosszal szemben.

Amidőn a világ protestantizmusát és azon belül a magyar protestantizmus problémáit elemeztük, választ óhajtottunk adni nem-

csak önmagunk felől is, de kívülről érkező lelkek kérdéseire is. Mert mind sürgetőbb kérdésként adódik: mit cselekedjünk, ha a császár mind többet követel a maga részére? Mit vállaljunk, lelkiismeretünk szabadságát vagy politikai má? S mi mindkét esetben már annyiszor elhangzott feleletet idézhetünk: csakis az evangéliumot! Protestantizmusunk fejlődéséből éppen ezt az örvendetes hirt adhatjuk, mert éppen a legdöntőbb pillanatban sikerült elkülöníteni az evangéliumot a mulandó dolgoktól és államnak, pártoknak föléje emelni azt.

A korszerű evangéliumi keresztyénség teljesült ki az ökümenikus gondolat által a protestáns egyetemességben.

A hontalan magyar protestantizmusnak, mint Délkelet-Európa legjelentősebb ilyfajta csoportjának a fenntvázolt fejlődési irányban kell keresnie jövőjét. Anogy politikai sikon az önző és korszerűtlen imperializmus minden fajtájának a kora hanyatlóba kerül, ugyanúgy a csak nemzeti vallásjellegű egyházaknak szintén meg kell hajolni a keresztyénség világegyetemessége előtt. Mint Délkelet-Európa megújuló protestánsai csak így lehetünk alkalmasak a dunai tájakon belül politikai misszió mellett távolabbi jövő szempontjából sokkal döntőbb fontosságú és értékű evangéliumi missziói szerep vállalására. (u. s.)

A tápai Krisztus

Az ország utján függ s a földre néz,
Arcán szelid mosoly a szenvedés.

A falu népét nézi csöndesen,
Amint ballagva munkából megyen.

Az ősi népet, mely az ősi föld
Zsellére csak és várja az időt,

Mikor saját portáján ur leszen,
Mikor az élet néki is terem.

A magyar Krisztus, a falusi szent
Hiszen nekik is megváltást izent.

Olyan testvéri áldással tekint
Feléjük és biztatja hiveit.

Feje fölött a nyárfa is magyar,
fecske is és egy a zivatar,

Mely őt paskolja s a falut veri.
A folyton buzgó őt szent sebei

Nem a magyarság sorsát hirdetik?
Es ki segít már, ha ő sem segít?

Juhász Gyula

Bregenzi ökuménikus konferencia

Salzburg után: Bregenz

Az amerikai magyar református-ság egyik legkiemelkedőbb egyénisége, Dr. Dienes Barna teológiai tanár, az Amerikai Evangéliumi Református Egyház magyar egyházkerületének első elnöke, Buenos Airesben meghalt. Evtizedekkel ezelőtt hagyta el Magyarországot, hogy tehetségével, tudásával és a szolgálatban hatalmas lendületével hamarosan élére kerüljön az amerikai magyar reformátusoknak. Tudós egyháztörténész is volt, aki megszervezte a híres amerikai református teológia, az Elmhurst College magyar tanszékét, melynek éveken keresztül tanára volt.

Németországi, ausztriai és olaszországi magyar protestáns gyülekezeteinket is meglátogatta 1947-ben, amikor is hosszú hónapokat szentelt a szétszórásban élő magyar szórvány-gyülekezetekben való szolgálatnak. Magyarságában elmélyülve tért vissza közülünk a tengerentúltra, hol, mint az Egyetemes Egyháztanács délamerikai megbízottja, magyar gyülekezeteink kiépítésében, áldozatos támogatásában és délamerikai — főként ujonnan érkezett — magyarságunk megsegítésében megmutatta magyar népéhez és régi magyar Református Anyaszentegyházához való mélységes ragaszkodását.

Isten megsegítő és áldó kegyelme révén „a harcot megharcolta,

Másodéves előkészítés után a hontalan protestánság bejelenteni szándékszik 'igényét' az Ökumené munkájában való részvételre.

Lelkigondozói Szolgálatunk elnöksége a hontalanság hatodik évében utat kíván mutatni az emigráció bizonytalanságában és ezért Bregenzben 1950 március 22.-én és 23.-án ökuménikus és menekültügyi konferenciát rendez a svájci és osztrák ref. és ev. egyházak, valamint az Ökumené képviselőinek bevonásával.

HUSZMILLIO PROTESTANST képvisel az a kilenc nagy amerikai protestáns felekezet, melynek vezetői felismerték, hogy az „egy zászló alatt” való egyesülés ideje elérkezett. Greenwich városában tartott értekezletükön állandó bizottságot alakítottak az egyesülés szervezeti kérdéseinek kidolgozására. Ha tekintetbe vesszük, hogy az Egyesült Államokban szinte megszámlálhatatlan sok egyházra és felekezetre tagozódik még ma is a protestánsok nagy tábora, fel kell ismernünk az ilyen szövetezési szándék nagy jelentőségét.

futását elvégezte és a hitet megtartotta”. Szerzte a világon száműzetésben élő magyar protestánsok kegyelettel őrzik szívükben Dr.

Ez alkalommal az ausztriai magyar protestánság a mult partikularizmusából kilépve az ökuménikus munkába való bekapcsolódásának lehetőségeit fogja megtárgyalni.

Ugyancsak foglalkozni kíván a a nemrég Salzburgban lezajlott menekültügyi konferencia határozataival is.

A bregenzi konferencia határozatait kezdeményező-ajánló jelleggel fogja meghozni és természetüktől függően, illetékes egyházi és világi hatóságok elé terjeszteni,

MENEKÜLT-KARACSONY. Kief német kikötőváros 40 menekült-táborában a legkülönbözőbb polgári foglalkozásból kikerült 30 férfi: kereskedő, tanító, mérnök és kézműves-iparos tartott karácsonyi áhitatot. Közel 13,000 menekülthöz szólhatott így az Ige.

TIZMILLIO DOLLART gyűjtött Joseph C. Crew, volt amerikai helyettes külügyminiszter egy keresztényen egyetemnek Japánban való felállítására. Crew maga is mint misszionárius tevékenykedett annakidején Japánban.

Dienes Barna áldott emlékét, a visszaemlékezés fájalmával, de az Örök Elet ígérétenek boldog reménységében.

Tamási Aron:

Helytelen világ

A kicsi gerendás korcsmában három hosszú asztal volt s egy fityegő lámpa. Rozoga csámpás darab mind a négy. A padlódeszkák már össze voltak a vénségtől kucorodva s a falakról is úgy lekopott a bőr, hogy csórén látszottak némelyik helyen a gerendacsontok. Fent a hiuban pedig ott ült a halál, hogy bényomja a meggörbült menyezetet alkalmas időben.

Es a székelyek ezt a kietlen, boldond-vigyori korcsmát mégis nagyon szerették, mert ott muzsikált el alatta pénz nélkül a víz.

Most is kilencen ültek benne, pedig erős nyári dologidő volt. Az egyik asztalnál hárman, a másiknál ketten s amelyik az ajtóhoz

legközelebb volt, ott négyen idöttek: két szenes ember, egy magos bellér és ünneplőtjelentő öltözetben Csali Kelemen, az én falumból.

Apró, féldecis üvegecskékből pálinkát ittak. A két szénégető mindég kibugyogtatta egyszerre az egészet, a bellér csak nyalogatta, Csali Kelemen pedig rendelte szaporán nekik is magának is.

— Hányadikba jár Danika? — kérdezte a bellér.

— A negyediket hagyja el, talán éppen ebben a percben — mondta Csali.

— En is jártam volt kettőt, de nem lehetett akkor a papoktól tanulni, annyian voltak.

— Most tán csak egy pap va-

gyon az egészben, az is fiatal — tudta Csali.

Egyszerre megjelenik Danika.

Cingár barna legényke volt. Mély nagy szemei neki és finom kezei, mintha nemis lett volna falusi gyermek. Odament az apjához és bátortalanul megállott előtte. Az öreg Csali csak megnézte s már tudta, hogy nagy baj van Danikával. Nem kérdezett azonban semmit, nehogy szégyent valljon az asztaltársak előtt. Felállt és megindult az ajtó felé.

— Jere, Danika, vegyünk kötőféket a lovaknak.

Azzal beleállt szó nélkül az utba s úgy ment elől, mintha nem is lett volna fia neki. Danika szorongva igyekezett utána, mint egy rosszkedvű Isten után.

A hidon áthaladtak.

— Hol vagy?! — mondta végre

Kedves Tibor!

Amíg itt voltál, négy esztendeig, még a legszorgosabb teendőid közepette sem mulasztottad el, hogy legalább egy tisztelgő látogatással, természetesen a kopottabb ruhádban, ne mutatkozz a jótékonyági szervek előtt. Sűrűn jártál istentiszteletre is. Azért mondtam, hogy sűrűn, mert gyakran láttattad magad a katolikus misén is. S mikor egy újabb csomag látán szemed felvont szemöldökökre villant, megnyugtató tapintással vállamra tetted magabiztos kezed s azt mondtad: Barátom, ha tudnád mit hagytam én otthon! Elhittem. Elhittem azt is, hogy Amerikában rokonaid vannak. Meg is győződtem róla, mert minden hónapban csomagot kaptál onnan is, — és — elsők között affidavitot is. Addig is, de ezután kétszeresen, szinte lázas toto izgalommal szurkoltam Erted, hogy minél előbb kijuthass az ígért földjére. Végre aztán közel egy esztendeje, több napos érzékeny bucsu és cukros ígért után elindultál, hogy átcsónakázz az aquariumon. Az utról még egy színes levlapot küldtél s azóta hallgatsz. De a világ kicsi. Egy közömbös detroit-i levélből kiderül, hogy elhelyezkedtél, még pedig igen jól. Hetenkint 100 dollárt keresel. Tudom, pótolod azokat a kincseket érő veszteségeidet, amelyet otthon hagytál. Csakhogy, Tiborkám, egy kis baj

Az utóbbi félévszázad legnagyobb közös protestáns alapokra fektetett evangélikációs mozgalma indult meg az Egyesült Államokban. Mostantól számítva, 1951 ujévéig 38 protestáns felekezet, mintegy 35 milliós taglétszámmal tömörül azért, hogy hívják a felekezeten kívülieket: csatlakozának valamelyik protestáns felekezethez, vegyenek részt az egyházi munkában, áhitatban. Az amerikai felekezeten kívüliek száma félelmetesen nagy: 70 millió. De ugyanilyen félelmetesen nagy apparátust mozgatnak meg a protestáns egyházak térítési hadjárataikban. „Minden érdemes és hathatós eszközt igénybeveszünk, amit az evangélium megmutat” — jelentette ki az *United Evangelistic Advance* (ilyen elnevezés alatt tömörültek a protestáns egyházak) vezetősége. Nem kevesebb, mint két millió laikust alkalmaznak — köztük sok frissen bevándorolt magyart is! — akik ajtóról ajtóra járva az evangélium üzenetét viszik el a felekezeten kívüliekhez. Az egész év folyamán hatalmas gyűléseket, összejöveteleket rendeznek, „Amerika — Krisztusért” jelíggel.

Az amerikai protestáns egyházak elhatározták az imakönyvek „modernizálását.” Az új imakönyvekből törölni akarnak minden archaizmust; ugyanakkor célul tűzték ki, hogy a szörnyű autószerencsétlenségekre egy imát iktatnak be, és azokért is, akik „nem tudnak imádkozni.” Az imakönyvet összeállító bizottság elhatározta, hogy valamelyik ima középebe beiktatják ezt a mondatot: „... add, hogy ne vesztessek meg senkit s ne engedjem magamat megvesztegetetni...”

Egy texasi kiadó, a presbiteriánus *Harte*, megállapította, hogy a Biblia tele van drámai elbeszélésekkel és jellemrajzokkal s ennek ellenére a nagy tömegekhez nem állnak közel. A kiadó közvéleménykutatásba kezdett. Ennek eredményeként elhatározta, hogy a Szentírás alakjait „közelebb hozza a földhöz.” Kiválogatta az Ótestamentum legszebb elbeszéléseit azokat átdolgoztatta és egy művésszel illusztráltatta. „Most a próféták olyanok, mint a miniszterek, a többi alakok, mint a sarki fűszeres, fagyaltos.” A könyv összeállításánál hét vezető protestáns egyház felkészte segédkezett:

van, mert úgy látszik érző szívedet is otthon hagytad; nem gondolsz a dipi esztendőkre, a segítődre, magyarságodra, a légerra s a lágerban arra a sok elhagyatott és

reménytelenségben élő örege.

Abban a reményben, hogy e levélke mások szívét is megindítja, szeretettel köszönt és üdvözlő:

Bedi Gyula.

az öreg, de anélkül, hogy megállt, vagy visszanezett volna.

Danika reszkető horgasinakkal előre penderedett.

— Parancsoljon édesapám.

— A papnak mit mondasz?

— Eléadom neki, ahogy vót.

— Elég hamar elbucsuztál a gimnáziumtól.

— Szeptemberben lehet pótvizsgát tenni — mondta Danika, mint a madár. A nyáron úgy megtanulom, hogy osztán...

— A télen nem vót elég üdöd?

— En eleget igyekeztem, de ilyen hirtelen nem lehet románul beszélni.

Az öregnek is puhult egy kicsit a hangja:

— Hát abban botlottál meg?

— Abban.

— S mit kérdeztek?

— Azt, hogy a faluban mik van-

nak? Számláljam elé románul, hogy mik vannak?

— Miért nem mondtad, hogy jöjjenek ki s nézzék meg.

— En mondtam nekik.

Csali Kelemennek megjelent a kedv az arcán.

— S mikor jönnek ki? — kérdezte.

Danika látta, hogy félrementek s gyorsan kezdte magyarázni:

— En nem azt mondtam, hogy jöjjenek ki, hanem elszámoltam nekik, hogy a faluban van templom, iskola, pap, tanító, bíró s zsidó s mind elmondtam a többit is. Akkor azt kérdezték, hogy vannak lovak, ökrök, tehének, disznók s még mondtam egy serget, de ahegyett, hogy elég lett volna nekik, azt sérelmenzték, hogy a leginkább jellegzetős falusi állatot kihagytam. Erre gondolkodni kezdtem, hogy mi kellene nekik s éppen a

tetűt akartam mondani, de annak nem tudtam románul a nevét.

— Mért nem mondtad magyarul?

— Még románul is heába mondtam volna, mert nem az hiányzott nekik.

— Hát mi?

— A számár.

— Mért nem felelted azt, hogy a mű falunkban nincsen számár.

Danika szökött egyet örömeiben;

— Eppen azt feleltem, édesapám.

Szótlanak lettek, úgy mentek. Az öreg székelynek minden lépésre borzosabb lett a kedve. Ugy érezte, hogy a Danikáé itt az igazság Isten és ember előtt. A sarkon balra fordultak a gimnázium felé.

— Jere, mert meg akarom tanúsítani én is — mondta Csali nyersen.

A fiu csendesíteni kezdett. Sá-

SZENTÉV...

Protestáns hang a pápa rádiószózatához

Az egész keresztyén világ figyelmé középette hangzott el tavaly közvetlenül karácsony előtt a pápa rádiószózata az idej „Szentév”-vel kapcsolatban. Azóta már le is zajlottak a megnyitás ünnepei, gördülnek dél felé a zarándokvonatok és mi sem természetesebb, mint hogy protestáns oldalról is elhangzott már néhány állásfoglalás a római katolikus egyház eme nagyszabású kezdeményezésére vonatkozólag. Erthető ez annál is inkább, mert hiszen a pápa megemlékezett a többi felekezetekhez tartozókról is és említést tett a Rómához való visszatérésről.

A francia Egyházszövetség elnöke, Pasteur Marc Boegner most a Figaro c. párizsi lap hasábjain foglalkozik ezzel a kérdéssel; cikkét azután sok protestáns egyházi lap is átvette.

„Ez a szózat, nem ismeri fel azt a tényt, hogy megannyi millió nem római hitű keresztyént áthághatatlan akadályok választanak el Rómától” — mondja cikkében Boegner.

„Ami alapján változtathatná meg az egyházak egymás közötti viszonyát, az a Szentszék engedélye lenne arra, hogy katolikus teológusok találkozhassanak más keresztyén felekezetek teológusaival avégett, hogy a kölcsönös tiszteltet, szeretet és könyörgés szellemében összehasonlíthassák

az egyházak tanait... A pápa, ugymond a szózat, a földön élő valamennyi embert fiának tekinti, legalább is jog szerint és isteni rendelés alapján. Nem tétélezhetnének-e hát fel joggal mi „disszidensek” is, hogy egy testvéri szellemen folytatott teológiai vizsgálata mindannak, ami a keresztyén felekezeteket ma elválasztja egymástól, de mindannak is, ami összeköti őket, nem találna elvi ellenzésre a pápa részéről?”

A cikkirő ezután így folytatja: „Ezenközben az egész evangéliumi keresztyénség évek óta növekvő bizakodással köszönti egy másik visszatérés mindinkább láthatóvá váló jeleit: melyről nem esett szó a pápai rádiószózatban, ez pedig számtalan római katolikus visszatérése a Szentírás tanulmányozásához, a fölötté való elmélkedéshez, az iránta való szeretethez. Olyan tény ez, melynek jelentőségét és nagyságát semmi szó és semmi hallgatás nem tudja kisebbiteni — hiszen ez előkészítője valamennyi keresztyén visszatérésének Krisztus testének egységéhez a kinyilatkoztatás iránti hűség által, mely a Bibliában, katolikusok, protestánsok és orthodoxok között nagy kincsében adatott nekünk.”

Pasteur Boegner indítványával kapcsolatban nem érdektelen utalni a Reuter-hírügynökség egyik jelentésére, mely tudni vélte, hogy a

„Ismeretlen munkatársait”

hivja az egyház

„... azt akarjuk, hogy ezuttal ne ismert nevek hordozói, hanem éppen az egyház névtelen munkásainak széles frontja jusson szóhoz” — hirdette egyik nagy nyilvános összejövetele előtt a Berliner Laientag elnevezésű evangéliikus szervezet.

A laikusoknak az egyház életében játszott fontos szerepét az említett szervezet lapja abban látja, hogy „... a nézetek, szenvedélyek és hatalmas erők mai káoszában az egyház dolga bátran állást foglalni és bizonyosságot tenni. Erré pedig csak akkor képes, ha a laikus is élő, tevékeny alkotórészévé válik egyházának. Ezt meg kell látniok a laikusoknak és eszerint cselekedniök, de meg kell látnia az egyháznak is és teret kell adnia a laikusnak.”

Emigrációba szorult magyar protestáns egyházaink már régen magukévá tették és hirdetik ezt az elvet — de vajjon a mi sorainkból is kikerült-e már a „névtelen munkások széles frontja?”

Vatikán egy jelentős okmány közvételére készül, mely megadja a lehetőséget katolikusok és protestánsok találkozására — bár, mint a jelentés mondja, egyelőre csak avégett, hogy egységes állásfoglalás dolgoztassék ki az egyházakat közösen érintő nagy kérdések megoldására.

padt lett s olyan rettentő félelem fogta el, hogy a szemei majdnem a bőr alá menekültek. Tudta, hogy veszedelem lesz abból, ha felállnak így együtt a gimnáziumba menni, mert az öreg szabja és töri össze otthon is a házat, ha egy cseppet iszik.

— Oh be rossz időben indulánk el! — állott meg egyszerre Danika s hát nézi a toronyórát.

— Jere csak, mert megkapunk valakit.

— Csak Alózi bácsit kaphassuk meg, aki szellőztet s söpröget a termekben.

— Vajegy tanár is lesz, jere csak.

— Azok mind alusznak most szerteséjjel a városban. Még három óra sincs s négyig örökké alusznak. S ha megtudják, hogy édesapám mérgesen kereste őket,

osztán fel sem mernek későbbben sem jöni.

Az öreget megnyerte Danika ezzel az utolsó szóval. Visszább jött s megnézte ő is félrehajtott fejjel a toronyórát.

— Akkor üdözzünk négyfeléig, nehogy elriadjanak — mondta.

— Dohánnya van-e édesapámnak?

Csali kivett egy harmadosztályu paklit, amely úgy össze volt csomagolva, mintha néhány szem cukrot temetett volna belé.

— Még lesz valami por — kutatótt a papirosban.

— Jöjjön, mert én veszek édesapámnak — mondta Danika.

— Honnét van pénzed?

— Az egyik tanár ur egy virágpukétot küldött tőlem egy naccságának s husz lejt adott s a naccsága is huszat.

— A játékos tanár lehet — jegyezte meg az öreg, — majd egyenesen bementek egy boltba s ott Danika felvásárolta a pénznek a felét. Aztán még gyufát gyújtott kedvesen az apjának s lödörögni kezdtek a járdákon s amikor megunták ott, akkor az uton, ahogy a piacon büllögtek volna keresztül, úgy félnégy felé, hát térség tulsó homlokán egy sereg ember vagyon rácsődülve valamire.

Idejük engedte s odamentek.

— Itt mit árulnak? — kérdezte Danika egy embertől, akinek az inge fel volt könyökig túrve.

— Tudományt — mondta az minden becslés nélkül.

— No, ha tudományt, ejsze mű es rászánjuk az üdöt — mondta Danika s bementek a sátorba.

Igy lett Csali Kelemen fiából komédiás inas.

SZERVEZETT HADJARAT A VASARNAP megszentelése ellen az, ami Németország keleti megszállási zónájában folyik — panasolja a szászországi ev. püspök egy felhívásában. A közigazgatás szervei, a politikai pártok és más tömegszervezetek vasárnap, lehetőleg az istentisztelet idejében rendeznek összejöveteleket, iskolai ünnepélyeket, rendelnek ki embereket munkára, vagy szerveznek élelmiszerkiosztást és ezzel messzemenően lehetetlenné teszik az istentisztelet látogatását. (E. P. D.)

TAVOLBALATAS AZ EGYHAZ SZOLGALATABAN. A film és a rádió mellett a távolbalatásnak növekvő befolyását kezdik felismerni a nyugati államokban, ahol a technika fejlődése a távolbalatást is az anyagilag már elérhető örömei köze sorozta. Így a londoni rádió elhatározta, hogy külön igazgatót nevez ki az egyházi televízió élére, mely így eljut majd az egyes ember otthonába és a családi körbe is, az Ige szolgálatába állítva a technika eme legfiatalabb gyermekét. Ugyancsak a londoni rádió tervbevette televíziós prédikációk műsorbaiktatását is.

(E. P. D.)

Az Amerikai Magyar Szövetség

(American Hungarian Federation) ausztriai megbízottja Dr. Taubinger László a következőket közli:

A Szövetség akciót indított a kivándorlásra nem alkalmas (hard core) magyar menekültek újratelepítésére. Ezzel kapcsolatosan az IRO ígéretet tett a Szövetség vezetőségének, hogy ezeknek legnagyobb részét Amerikába hozatja, amennyiben azt a bevándorlási hatóságok esetenként engedélyezni fogják. Az átszállítási költséget az IRO fedezni fogja. Az Amerikai Magyar Szövetség terve az, hogy ezeket az elagott, vagy testi fogyatékoságban szenvedő magyar személyeket egyházi vagy társadalmi intézményeknél, vagy menházakban vagy privát helyeken helyezi el és eltartásuknak egy részéről az IRO gondoskodnék, másik részét pedig az amerikai magyarság teremtene elő. A beengedett egyének két év múlva jogosak lesznek olyan állami támogatásra is, amelyből további eltartásukat biztosíthatják.

1950. március 15.-ig össze kell állítanunk a Szövetség washingtoni Vezetősége számára és postá-

Az ige fényénél

„Mert nem szégyenlem a Krisztus evangéliomát; mert Istennek hatalma az minden hívőnek idvességére...”
(Róm 1: 16)

Három esztendővel ezelőtt többször és rendszeresen megfordultam olyan emberek között, akik új igazságokat hirdettek és sorra kijelentették azt, hogy az evangéliom elavult és a modern ember kérdéseire nem adhat feletet, mert hiszen megváltoztak a gazdasági és szociális állapotok. Be kell valanom, hogy ilyenkor bizony hallgattam; egész lényegtelen kérdésekben dacosan és nyíltan ellenvéleményt jelentettem be, de ekkor nem szólaltam fel, mert szégyeltem volna azt, hogy kinevessenek, maradinak és gyerekek csufoljanak, ne számítsak többé számukra „komoly” ellenfélnek.

Hányszor hallgatjuk, hogy egyesek durván és kiméletlenül gyalázzák Jézust, kicsufolják Isten, alapjaiban támadják meg az evangéliomot, állítván magunkat azzal, hogy „tisztelőben tartjuk más véleményét”, pedig lényegében szégyenlünk „ilyen kérdésben” összekülönbözni az átkozóddal. Szégyeljük azt, hogy guny tárgyává tennének bennünket vagy hatalmi szóval leintenének. Míg sokan mártírhalált szenvednek alapjában igaztalan ügyért és nem helyes utakat járó vezetőkért, addig szégyenlünk kiállani annak igazságai mellett aki egyedül az Igazság, aki maga az Elet a mi Urunk Jézus Krisztus! Egyházi életünk egy kiválósága mondotta azt: „a különböző megváltást ígérő földi rend-

szerek lényegükben féligazságok, de egész emberek küzdenek azokért, míg az Evangélium Egész igazságának csak félemberei, nem teljes követői vannak.”

Evezredeken keresztül kereste és keresi az ember az igazságot. A vélt igazságok mártírjai, áldozatai tízezerszámra haltak meg meggyőződésükért és mindez hiába volt... Meddő küzdelme a gyarló embernek önmagában saját életében s nem képes addig tátni míg rá nem döbben egyszer a való igazságra és el nem fogadja Krisztust. Saul kinevette és üldözte a hitüket nem szégyenlő keresztyéneket és gögös büszkesége, hatalmas emberi tudása semmivé olvadt a damaskusi uton az egyszerű igazság vakot látóvá varázsló fényének tüzeiben. Nekünk is el kell jutnunk egyszer éltünkben a damaskusi utra. Kell, hogy a sokfelé nézegető ember végre látóvá váljon, meglassa igazsága fényében Öt, hogy egész emberévé lehessen a teljes igazságnak.

S akkor nem szégyenlem többé az Urnak evangéliomát. Tudom, hogy az Istennek hatalma az minden hívőnek, tehát nekem is, az idvességére... Vállalom a világ nevetését, nem bánom, hogy maradinak tartanak vagy naivnak, sőt bolondnak csufolnak. Bátran kiállok és mindenkoron áldom az én Uramat, hogy nékem szemeket adott, hogy lássak, füleket, hogy halljak bizonyosságot tévéen Ö mellett kiáltom: „Tudom kinek hittem! Te Néked egyetlen igaz Isten!”

ra kell adnunk, azoknak a személyeknek a jegyzékét, akik hatvan éven felüliek, vagy betegek, vakok, bénák, nyomorékok, vagy csonkák.

Felszólítjuk mindazokat, akik a fenti csoportok valamelyikébe belesnek (feleség a férje után számít), hogy haladéktalanul forduljanak megfelelő kartotékért illetékes körzeti lelkészükhöz.

A nyilvántartás elkészítésére az American Hungarian Federation az egyházakat és a Menekültügyi Szolgálat szervezetét kérte fel.

Felkérjük honfitársainkat, hogy a fenti tájékoztatásra ismerőseik, barátaik figyelmét hívják fel:

KERESIK:

Edesánya keresi Dorn Lászlót (szül. 1923. március 30), aki 1944-ben eljött Magyarországról és állítólag Ausztriában, Salzburg környékén él. Aki hollétéről tud, közölje azt Központi Hivatalunkkal (Bruck/ Glocknerstr., Postfach 9).

JÖJJETEK

Az Ausztriai Magyar Protestáns Lelki-gondozó Szolgálat hivatalos lapja
Kiadóhivatal: Bregenz, Belruptstraße 8
Druck von Felizian Rauch, Innsbruck.

Für den Inhalt verantwortlich:
Dr. Harsányi András